«6D050100 - Әлеуметтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін ұсынылған Сыздықова Сәуле Мұстафақызының «Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны әлеуметтік талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми

РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ЖАЗБАША ПІКІРІ

р/н №	Өлшемшарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі: 1) диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету); 2) диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету); 3) диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету) келеді.	Сыздықова Сәуле Мұстафақызының «Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны әлеуметтік талдау» атты диссертациялық жұмысы қазіргі қазақстандық қоғамдағы отбасы институтының трансформациясы, отбасылық даулардың күрделенуі және оларды реттеудің тиімді әлеуметтік тетіктерін жетілдіру мәселелеріне арналған өзекті ғылыми зерттеу болып табылады. Қазіргі кезеңде медиация институтын дамыту құқықтық мемлекет қағидаттарын нығайту, сот жүйесіне түсетін жүктемені азайту, азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау және қоғамдық келісімді қамтамасыз ету бағыттарымен тікелей байланысты. Зерттеу тақырыбы әлеуметтік қатынастарды реттеу, әлеуметтік институттардың қызмет ету ерекшеліктері, отбасы әлеуметтануы және құқық әлеуметтануы сияқты заманауи әлеуметтану ғылымының маңызды бағыттарын қамтиды. Диссертацияда халықаралық және отандық тәжірибелер негізінде отбасылық медиация институтының қалыптасуы мен даму ерекшеліктері кешенді түрде талданған. Автор жүргізген библиометриялық зерттеу, әлеуметтік сауалнама және сараптамалық сұхбаттар нәтижесінде Қазақстандағы медиация институтының әлеуметтік тиімділігі, институционалдық мүмкіндіктері мен даму перспективалары ғылыми тұрғыдан негізделген. Зерттеу нәтижелері отбасы институтын нығайтуға, әлеуметтік тұрақтылықты сақтауға және дауларды бейбіт жолмен шешудің баламалы механизмдерін жетілдіруге

			бағытталғандықтан, ғылыми және практикалық маңыздылығы жоғары болып табылады. 3) Диссертация Қазақстан Республикасы Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес келеді. Диссертациялық жұмыс ғылым дамуының «Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер» басым бағытына сәйкес келеді. Диссертация «6D050100 – Әлеуметтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Сыздықова Сәуле Мұстафақызының «Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны әлеуметтік талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы ғылымға елеулі үлес қосады және оның ғылыми маңыздылығы толық ашылған. Зерттеу барысында отбасылық медиация әлеуметтік институт, коммуникативтік тәжірибе және отбасылық дауларды реттеудің әлеуметтік механизмі ретінде кешенді қарастырылған. Автор отбасылық даулардың әлеуметтік табиғатын, медиацияның институционалдық ерекшеліктерін және оның қазіргі қазақстандық қоғамдағы қызмет ету заңдылықтарын әлеуметтанулық тұрғыдан талдаған. Диссертацияның ғылыми маңыздылығы отбасылық қатынастар, құқық әлеуметтануы, қақтығыстар әлеуметтануы және әлеуметтік институттар теориясы салаларын жаңа эмпирикалық деректермен толықтыруынан көрінеді. Сонымен қатар, зерттеу нәтижелері Қазақстандағы медиация институтының дамуын түсіндіруге, оның әлеуметтік тиімділігі мен даму перспективаларын ғылыми негізде бағалауға мүмкіндік береді.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған.	Өзі жазу деңгейі: жоғары. Рецензиялауға ұсынылған диссертациялық жұмыстағы өзі жазу принципі жоғары деңгейде сақталған. Зерттеу дербес түрде орындалған және ғылыми зерттеудің барлық кезеңдерін қамтиды. Автор теориялық әдебиеттерді жүйелі талдап, халықаралық және

			отандық ғылыми еңбектерді салыстырмалы тұрғыдан зерделеген, зерттеудің әдіснамалық негіздерін өз бетінше қалыптастырған. Диссертацияда қолданылған библиометриялық талдау, әлеуметтік сауалнама нәтижелерін өңдеу, сараптамалық сұхбаттарды талдау және алынған деректерді интерпретациялау жұмыстары автордың ғылыми-зерттеушілік құзыреттілігін көрсетеді. Зерттеу барысында алынған тұжырымдар мен қорытындылар дербес ғылыми талдау нәтижесінде қалыптасқан және автордың жеке ғылыми ұстанымын айқын көрсетеді. Диссертация құрылымында ғылыми аппараттың тұтастығы сақталған, пайдаланылған дереккөздерге сілтемелер ғылыми талаптарға сәйкес рәсімделген. Жұмыс мазмұнынан автордың ғылыми ойлау қабілеті, аналитикалық көзқарасы және зерттеу мәдениеті анық байқалады.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) ішінара негізделген; 3) негізделмеген.	Негізделген. Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі жан-жақты және ғылыми тұрғыдан негізделген. Қазіргі Қазақстан жағдайында отбасы институтының трансформациясы, ажырасулар санының артуы, отбасылық даулардың күрделенуі және сот жүйесіне түсетін жүктеменің жоғарылауы отбасылық дауларды реттеудің баламалы тетіктерін зерттеуді өзекті етеді. Автор зерттеу өзектілігін әлеуметтік, құқықтық және институционалдық факторлар арқылы дәйекті түрде дәлелдеген. Медиация институтының қоғамдағы әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етуі, отбасылық қатынастарды сақтау, балалардың мүдделерін қорғау және әлеуметтік қақтығыстардың алдын алу бағытындағы рөлі ғылыми тұрғыдан негізделген. Зерттеудің өзектілігі халықаралық тәжірибені талдау, Қазақстандағы медиация институтының даму ерекшеліктерін анықтау және оның әлеуметтік тиімділігін бағалау арқылы одан әрі нақтыланған. Сонымен қатар, диссертацияда көтерілген мәселелер қазіргі әлеуметтану ғылымының отбасы әлеуметтануы, құқық әлеуметтануы және әлеуметтік институттар теориясы

			бағыттарындағы өзекті ғылыми мәселелермен тікелей байланысты. Осы тұрғыдан алғанда, зерттеу тақырыбының өзектілігі толық дәлелденген және қазіргі әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдардың даму сұраныстарына жауап береді.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды; 2) ішінара айқындайды; 3) айқындамайды.	Айқындайды. Диссертациялық жұмыстың мазмұны зерттеу тақырыбын толық көлемде айқындайды. Диссертацияның құрылымы логикалық тұрғыдан жүйелі құрылған және зерттеу мақсатына сәйкес өзара байланысты теориялық, әдіснамалық және эмпирикалық бөлімдерден тұрады. Бірінші тарауда отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны әлеуметтанулық зерттеудің теориялық-концептуалдық негіздері қарастырылып, медиацияның әлеуметтік қалыптасуы, институционалдық ерекшеліктері және халықаралық тәжірибесі жан-жақты талданған. Сонымен қатар, отбасылық медиация мәселелері бойынша жүргізілген библиометриялық зерттеу нәтижелері ұсынылған. Екінші тарауда Қазақстандағы отбасылық даулар мен медиация тәжірибесіне арналған эмпирикалық зерттеу нәтижелері беріліп, отбасылық даулардың әлеуметтік детерминанттары, медиацияға қатысушылардың әлеуметтік сипаттамалары және медиация тиімділігі талданған. Үшінші тарауда кәсіби медиаторлар мен сарапшылардың пікірлері негізінде отбасылық медиацияның институционалдық шектеулері, әлеуметтік-мәдени кедергілері және даму перспективалары қарастырылған. Жалпы алғанда, диссертация мазмұны зерттеу тақырыбының теориялық және қолданбалы қырларын толық ашып, жұмыстың ғылыми бағытын нақты айқындайды.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) ішінара сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді.	Сәйкес келеді. С.М. Сыздықованың диссертациялық зерттеуінің мақсаты мен міндеттері жұмыс тақырыбына толық сәйкес келеді. Диссертацияның негізгі мақсаты Қазақстан жағдайында медиацияны отбасылық дауларды реттеу институты мен әлеуметтік тәжірибесі ретінде кешенді әлеуметтік тұрғыдан

			талдау және оның әлеуметтік-мәдени, институционалдық және коммуникативтік ерекшеліктерін анықтау болып табылады. Қойылған міндеттер зерттеу мақсатын дәйекті түрде жүзеге асыруға бағытталған және теориялық талдау, халықаралық тәжірибені зерделеу, Қазақстандағы медиация институтының даму ерекшеліктерін анықтау, халықтың медиацияға көзқарасын зерттеу, медиация тиімділігін бағалау және сарапшылардың кәсіби тәжірибесін талдау сияқты негізгі зерттеу бағыттарын қамтиды. Әрбір міндет диссертация тарауларында нақты көрініс тапқан және алынған нәтижелер арқылы жүзеге асырылған. Зерттеу барысында қойылған мақсат пен міндеттердің орындалуы диссертацияның ішкі логикалық тұтастығын қамтамасыз етіп, автордың ғылыми ізденісінің жүйелілігін көрсетеді. Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыстың мақсаты мен міндеттері зерттеу тақырыбына толық сәйкес келеді және жұмыстың мазмұнында толық жүзеге асырылған.
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) ішінара байланысқан; 3) байланыс жоқ.	Толық байланысқан. Диссертациялық жұмыстың барлық бөлімдері мен құрылымы өзара толық логикалық байланысқан. Зерттеудің теориялық, әдіснамалық және эмпирикалық бөліктері біртұтас ғылыми логика негізінде құрылған және қойылған мақсат пен міндеттерді жүзеге асыруға бағытталған. Бірінші тарауда отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны зерттеудің теориялық-концептуалдық негіздері қарастырылып, медиация институтының әлеуметтік табиғаты мен институционалдық ерекшеліктері айқындалған. Теориялық бөлімде қалыптастырылған тұжырымдамалық негіздер кейінгі тараулардағы эмпирикалық зерттеу нәтижелерін түсіндірудің әдіснамалық базасы ретінде пайдаланылған. Екінші тарауда жүргізілген әлеуметтік сауалнама мен сараптамалық зерттеу нәтижелері ұсынылып, отбасылық даулардың әлеуметтік сипаты мен медиация тәжірибесінің ерекшеліктері талданған. Үшінші тарауда алынған эмпирикалық деректер негізінде медиация

			институтының дамуындағы негізгі кедергілер мен перспективалар қарастырылып, тәжірибелік ұсыныстар әзірленген. Диссертацияның құрылымы кіріспеден бастап қорытындыға дейін біртұтас ғылыми жүйені құрайды. Зерттеу сұрақтары, болжамдары, мақсат-міндеттері, әдіснамалық ұстанымдары мен алынған нәтижелері өзара сабақтас түрде беріліп, жұмыстың ішкі тұтастығы мен логикалық үйлесімділігін қамтамасыз етеді.
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау ішінара жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген; 4) талдау жоқ.	Сыни талдау бар. Диссертациялық зерттеуде автор ұсынған ғылыми тұжырымдар мен шешімдер отандық және шетелдік ғылыми әдебиеттерде қалыптасқан теориялық ұстанымдармен салыстырмалы түрде талданып, олардың ғылыми негізділігі дәлелденген. Автор медиацияны тек құқықтық рәсім ретінде емес, әлеуметтік институт және коммуникативтік тәжірибе ретінде қарастыратын кешенді әлеуметтанулық тәсілді ұсынады. Зерттеу барысында классикалық қақтығыс теориялары, коммуникативтік әрекет теориясы, институционалдық әлеуметтану және әлеуметтік конструктивизм тұжырымдамалары негізінде медиация институтының әлеуметтік қызметтері сыни тұрғыдан талданған. Сонымен қатар, халықаралық тәжірибеде қалыптасқан отбасылық медиация модельдері Қазақстан жағдайындағы институционалдық және мәдени ерекшеліктермен салыстырыла отырып бағаланған. Автор жүргізген библиометриялық талдау нәтижесінде отбасылық медиация саласындағы халықаралық ғылыми дискурстың негізгі бағыттары анықталып, Қазақстандағы зерттеулердің ғылыми олқылықтары көрсетілген. Эмпирикалық зерттеу нәтижелері негізінде медиацияның әлеуметтік тиімділігіне әсер ететін факторлар, халықтың медиацияға деген сенімі мен көзқарастары, сондай-ақ медиаторлардың кәсіби тәжірибесіндегі ерекшеліктер ғылыми тұрғыдан негізделген. Зерттеуде ұсынылған тұжырымдар бұрыннан белгілі теориялық көзқарастармен салыстырылып, олардың Қазақстан қоғамының

			әлеуметтік-мәдени жағдайында қолданылу мүмкіндіктері бағаланған. Осыған байланысты диссертацияда тек ғылыми жаңалық қана ұсынылып қоймай, сонымен қатар қолданыстағы теориялар мен тәжірибелерге сыни талдау жасалып, олардың артықшылықтары мен шектеулері анықталған. Сондықтан автор ұсынған шешімдер жеткілікті дәрежеде дәлелденген және ғылыми тұрғыдан негізделген деп бағаланады.
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25–75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Докторанттың диссертациялық жұмысындағы ғылыми нәтижелер мен қағидаттар ішінара жаңа (25–75% жаңа болып табылады) деп бағаланады. Зерттеудің теориялық бөлімінде медиацияны, әлеуметтік қақтығыстарды және отбасылық қатынастарды түсіндіретін халықаралық ғылыми әдебиетте қалыптасқан теориялық тұжырымдамалар мен әдіснамалық тәсілдер Қазақстан жағдайына бейімделіп қолданылған. Осы тұрғыдан алғанда, жұмыста бұрыннан белгілі ғылыми көзқарастар жүйеленіп, олардың қазақстандық әлеуметтік-мәдени және институционалдық ортадағы қолданылу ерекшеліктері сыни тұрғыдан талданған. Эмпирикалық деңгейде зерттеу Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеудегі медиация институтының қызмет ету ерекшеліктерін алғаш рет кешенді әлеуметтанулық тұрғыдан қарастыруымен ерекшеленеді. Автор халықтың медиацияға қатысты көзқарастарын, медиацияның әлеуметтік тиімділігіне әсер ететін факторларды, медиаторлардың кәсіби тәжірибесін және институционалдық шектеулерді анықтай отырып, жаңа эмпирикалық деректер ұсынады. Сонымен қатар, отбасылық медиация мәселелері бойынша халықаралық ғылыми жарияланымдарға жүргізілген библиометриялық талдау арқылы зерттеу бағытының негізгі трендтері мен ғылыми олқылықтары айқындалған. Осылайша, диссертациядағы ғылыми жаңашылдық жаңа теория қалыптастырудан гөрі, қолданыстағы ғылыми тұжырымдамаларды қазақстандық жағдайға бейімдеу, оларды эмпирикалық деректер арқылы нақтылау және отбасылық медиация институтының әлеуметтік ерекшеліктерін ғылыми

			тұрғыдан түсіндіру арқылы көрініс тапқан. Сондықтан зерттеу нәтижелері мен ұсынылған ғылыми қағидаттар ішінара жаңа ғылыми нәтижелер ретінде бағаланады.
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма?	Толығымен жаңа. Диссертацияның қорытындылары толықтай жаңа ғылыми нәтижелер ретінде бағаланады. Зерттеу нәтижесінде Қазақстандағы отбасылық медиация институтының қалыптасуы мен қызмет етуінің әлеуметтік ерекшеліктері, оның институционалдық мүмкіндіктері мен дамуындағы негізгі шектеулер кешенді түрде анықталған. Автор отбасылық даулардың әлеуметтік детерминанттарын, халықтың медиацияға деген сенім деңгейіне әсер ететін факторларды, сондай-ақ медиаторлардың кәсіби тәжірибесінде кездесетін институционалдық және мәдени кедергілерді жүйелі түрде талдаған. Жұмыстың қорытындылары медиация институтының әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету, отбасылық қатынастарды сақтау, әлеуметтік шиеленістерді алдын алу және балалардың мүдделерін қорғау бағыттарындағы маңызын ғылыми тұрғыдан негіздейді. Сонымен қатар, зерттеу нәтижелері негізінде медиация институтының қоғамдық легитимділігін арттыруға, халықтың құқықтық мәдениетін дамытуға және отбасылық дауларды соттан тыс реттеу механизмдерін жетілдіруге бағытталған ғылыми-практикалық ұсыныстар әзірленген. Алынған қорытындылар Қазақстандағы отбасы әлеуметтануы, құқық әлеуметтануы және әлеуметтік институттар теориясы салаларындағы ғылыми білімді толықтырып, медиация мәселелерін зерттеудің жаңа бағыттарын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Сондықтан диссертацияның негізгі қорытындылары ғылыми жаңалығы жоғары және отандық әлеуметтану ғылымына елеулі үлес қосатын нәтижелер ретінде бағаланады.
		1) толығымен жаңа;	
		2) ішінара жаңа (25–75% жаңа);	
		3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	

		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25–75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	2) Жартылай жаңа (25–75% жаңа болып табылады). Автор ұсынған ғылыми-практикалық ұсынымдар мен басқарушылық шешімдер жеткілікті дәрежеде негізделген және ішінара жаңа болып табылады. Диссертацияда Қазақстандағы отбасылық медиация институтының қызметін жетілдіруге бағытталған бірқатар ғылыми негізделген ұсыныстар берілген. Атап айтқанда, халықтың медиация туралы ақпараттану деңгейін арттыру, медиаторларды кәсіби даярлау жүйесін жетілдіру, медиация институтының қоғамдық легитимділігін күшейту, сотқа дейінгі және сот жанындағы отбасылық медиация тәжірибесін дамыту бағыттары ұсынылған. Ұсынылған шешімдер халықаралық тәжірибені, қазақстандық әлеуметтік-мәдени ерекшеліктерді және эмпирикалық зерттеу нәтижелерін ескере отырып әзірленген. Зерттеу барысында анықталған институционалдық, мәдени және ақпараттық кедергілерді еңсеруге бағытталған ұсынымдар медиация институтының тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, жұмыста ұсынылған басқарушылық және ұйымдастырушылық шешімдер қолданыстағы тәжірибені жетілдіруге бағытталғандықтан, олардың ғылыми жаңашылдығы негізінен отандық жағдайға бейімделуі мен нақты эмпирикалық нәтижелерге сүйенуі арқылы көрініс табады.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research (куолитатив ресеч) және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін).	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан ауқымды дәлелдемелерде негізделген. Зерттеу барысында алынған барлық қорытындылар жеткілікті ғылыми және эмпирикалық дәлелдермен негізделген. Автор отбасылық медиация мәселесін зерттеу кезінде кең көлемдегі халықаралық және отандық ғылыми әдебиеттерге сүйеніп, медиация институтының теориялық негіздерін жан-жақты талдаған. Теориялық бөлімде қақтығыс теориялары, коммуникативтік әрекет теориясы, институционалдық әлеуметтану және әлеуметтік конструктивизм тұжырымдамалары жүйелі түрде қарастырылып, зерттеудің теориялық базасы

			қалыптастырылған. Эмпирикалық бөлімде 1200 респондентті қамтыған әлеуметтік сауалнама нәтижелері, кәсіби медиаторлармен жүргізілген сараптамалық сұхбаттар, сондай-ақ медиация қызметін пайдаланушылармен өткізілген тереңдетілген сұхбаттар кешенді түрде талданған. Бұдан бөлек, халықаралық ғылыми жарияланымдарға жүргізілген библиометриялық талдау зерттеу нәтижелерінің ғылыми негізділігін күшейте түседі. Алынған деректер SPSS және NVivo бағдарламалары арқылы өңделіп, сандық және сапалық әдістердің триангуляциясы қамтамасыз етілген. Диссертация қорытындылары зерттеу мақсаты мен міндеттеріне толық сәйкес келеді, ұсынылған теориялық тұжырымдар мен эмпирикалық нәтижелер өзара үйлесімді байланыста берілген. Автордың қорытындылары тек жеке пайымдауларға емес, кең көлемде жиналған эмпирикалық материалдарға, ғылыми талдау нәтижелеріне және дәлелді аргументацияға негізделген. Сондықтан диссертациялық жұмыстың негізгі қорытындылары ғылыми тұрғыдан негізделген және жеткілікті дәрежеде дәлелденген деп бағаланады.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет: 7.1 Ереже дәлелденді ме? 1) дәлелденді; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді; 5) бұл тұжырымда ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес. 7.2 Тривиалды ма? 1) ия; 2) жоқ;	7.1 Ізденуші тарапынан қорғауға ұсынылған тұжырымдар негізделіп, дәйектелген, ғылыми тұрғыдан дәлелденген. 7.2 Қорғауға ұсынылған әр қағидатқа жаңашылдық тән. Сондықтан қорғауға ұсынылатын қағидаттар тривиалды емес. 7.3 Диссертацияның ғылыми нәтижелері жаңа. 7.4 Зерттеу жұмысының қолдану деңгейі. Зерттеу жұмысының қолданбалы әлеуеті жоғары және оның нәтижелерін бірнеше бағытта пайдалануға болады. Диссертацияда ұсынылған ғылыми қорытындылар мен практикалық ұсынымдар медиация институтын дамытуға, халықтың құқықтық мәдениетін арттыруға, отбасылық дауларды соттан тыс реттеу тәжірибесін жетілдіруге және әлеуметтік шиеленістердің алдын алуға бағытталған. Зерттеу нәтижелері медиация орталықтарының

		3) бұл тұжырымда ереженің тривиалды екенін тексеру мүмкін емес.	қызметінде, кәсіби медиаторларды даярлау және біліктілігін арттыру бағдарламаларында, құқықтық саясатты жетілдіру үдерісінде, сондай-ақ жоғары оқу орындарында әлеуметтану, құқық әлеуметтануы, отбасы әлеуметтануы және қақтығыстарды басқару пәндерін оқыту барысында пайдаланылуы мүмкін. Диссертация нәтижелері Қазақстандағы медиация институтының дамуына қатысты ғылыми зерттеулерді одан әрі жетілдіруге және отбасы саласындағы әлеуметтік саясаттың тиімділігін арттыруға да практикалық негіз бола алады. Осы тұрғыдан алғанда, зерттеу жұмысының ғылыми және қолданбалы маңызы жоғары деп бағаланады. 7.5 Ия. Диссертациялық жұмыстың нәтижелері ғылыми мақалаларда жарық көрген: 1. Syzdykova S. M. et al. The Role of Mediation in the Settlement of Family Disputes in Kazakhstan: A Sociological Study //Journal of Applied Social Science. – 2025. – Т. 19. – №. 1. – С. 95-114, doi: https://doi.org/10.1177/19367244241291813 1. Сыздықова С.М., Ляпбаева Н. И. Отбасылық қарым-қатынасты нығайтудағы медиацияның ролі. // Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің Хабаршысы. «Әлеуметтану және саяси ғылымдар» сериясы. – 2019. – № 1(65). – Б. 75–83. 2. Сыздықова С.М. Отбасылық медиацияның теориялық-әдістемелік бағыттары. // Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің Хабаршысы. «Әлеуметтану және саяси ғылымдар» сериясы. – 2019. – № 4(68). – Б. 152–157. 3. Сыздықова С. М., Омарова А. Т. Қазақстан Республикасы мен шетелдегі отбасылық дауларды реттеудегі медиацияның құрылымдық кепілдіктері. // Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Хабаршысы. Психология және социология сериясы. – 2019. – № 4(71). – Б. 105–111. 4. Сыздықова С. М., Омарова А. Т. Қазақстандағы отбасылық медиацияның нормативтік-құқықтық даму барысы. // Қазақ
		7.3 Жаңа ма?	
		1) ия;	
		2) жоқ;	
		3) бұл тұжырымда ереженің жаңашылдығын тексеру мүмкін емес.	
		7.4 Қолдану деңгейі:	
		1) тар;	
		2) орташа;	
		3) кең	
		4) бұл тұжырымда ереженің қолдану деңгейін тексеру мүмкін емес.	
		7.5 Мақалада дәлелденген бе?	
		1) ия;	
		2) жоқ	
		3) бұл тұжырымда мақаладағы ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	

			ұлттық қыздар педагогикалық университетінің Хабаршысы. – 2019. – № 4(80). – Б. 178–182. 5. Сыздықова С.М. Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеу контекстіндегі медиация технологиялары. // ПМУ Хабаршысы. Гуманитарлық сериясы. – 2020. – № 2. – Б. 76–86. 6. Сыздықова С.М., Омарова А. Т. Медиацияның отбасылық дауларды реттеудегі әлеуметтік әлеуеті. // ПМУ Хабаршысы. Гуманитарлық сериясы. – 2020. – № 4. – Б. 227–241.
8.	Дәйектілік қағидаты.	8.1 Әдіснаманы таңдау – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған:	8.1 Ия. Диссертациялық жұмыстың әдіснамалық базасы ғылыми зерттеулерге қойылатын заманауи талаптарға толық сәйкес келеді және зерттеудің мақсаты мен міндеттерімен үйлесімді байланыста құрылған. Автор зерттеудің теориялық негіздерін, негізгі ұғымдарын және талдау категорияларын нақты айқындап, оларды эмпирикалық деңгейде операционализациялаған. Зерттеу барысында аралас әдістер стратегиясы қолданылып, сандық және сапалық тәсілдердің үйлесімі қамтамасыз етілген. Әдіснамалық тұрғыдан библиометриялық талдау, әлеуметтік сауалнама, сараптамалық сұхбаттар және тереңдетілген сұхбаттар кешенді түрде пайдаланылған. Сонымен қатар, зерттеу нәтижелерінің сенімділігі мен объективтілігін арттыру мақсатында деректерді триангуляциялау қағидаты жүзеге асырылған. Эмпирикалық материалдарды жинау мен талдау кезеңдері нақты сипатталып, іріктеу тәсілдері, зерттеу құралдары, деректерді өңдеу процедуралары мен талдау әдістері жан-жақты негізделген. Автор қолданған әдіснамалық шешімдер халықаралық ғылыми тәжірибеге сүйене отырып әзірленген және қазақстандық әлеуметтік-институционалдық контекст ерекшеліктерімен толықтырылған. Осыған байланысты зерттеудің әдістемелік негізі ғылыми тұрғыдан дәйекті әрі жеткілікті дәрежеде негізделген деп бағаланады.
	Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	1) ия;	
		2) жоқ.	

		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:	8.2 Ия. Диссертациялық жұмыста алынған нәтижелер қазіргі заманғы ғылыми зерттеу әдістерін және заманауи ақпараттық-компьютерлік технологияларды қолдану арқылы алынған. Автор ғылыми деректерді жинау, өңдеу және талдау барысында халықаралық ғылыми қауымдастықта кеңінен қолданылатын бағдарламалық құралдарды тиімді пайдаланған. Атап айтқанда, библиометриялық зерттеу жүргізу кезінде Scopus дерекқоры, RStudio бағдарламалық ортасы және библиометриялық талдау құралдары қолданылған. Бұл халықаралық ғылыми жарияланымдардың даму үрдістерін, тақырыптық бағыттарын және ғылыми байланыстарын кешенді түрде талдауға мүмкіндік берген. Эмпирикалық зерттеу нәтижелерін өңдеу үшін SPSS Statistics бағдарламасының лицензиялық нұсқасы пайдаланылып, сипаттамалық статистика, қиылысқан кестелер, корреляциялық және регрессиялық талдау әдістері қолданылған. Сараптамалық және тереңдетілген сұхбаттарды талдау барысында NVivo бағдарламасы қолданылып, сапалық деректерді жүйелеу мен тақырыптық кодтау жүзеге асырылған. Сонымен қатар, әлеуметтік сауалнама деректері Sogolytics онлайн платформасы арқылы жиналған. Осылайша, диссертация нәтижелері қазіргі заманғы цифрлық технологияларды, статистикалық өңдеу құралдарын және сапалық талдау бағдарламаларын пайдалану арқылы алынғандықтан, ғылыми зерттеулердің заманауи талаптарына толық сәйкес келеді.
		1) ия;	
		2) жоқ.	
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер	8.3 Ия. Диссертациялық жұмыста ұсынылған теориялық қорытындылар мен тұжырымдамалық пайымдаулар автор жүргізген эмпирикалық зерттеулер нәтижелерімен жеткілікті дәрежеде дәлелденген және расталған. Зерттеудің теориялық бөлімінде медиация институтының әлеуметтік табиғаты, әлеуметтік қақтығыстарды реттеудегі рөлі, институционалдық даму

		педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):	ерекшеліктері және отбасылық қатынастар жүйесіндегі орны қарастырылып, олар кейінгі эмпирикалық зерттеу нәтижелерімен салыстырылып нақтыланған. Әлеуметтік сауалнама барысында алынған деректер халықтың медиацияға деген көзқарасын, оны қолдануға дайындық деңгейін және отбасылық дауларды реттеудегі тиімділігін бағалауға мүмкіндік берген. Сараптамалық және тереңдетілген сұхбаттар нәтижелері медиация институтының практикалық қызмет ету ерекшеліктерін, медиаторлардың кәсіби тәжірибесін және институционалдық шектеулерін анықтауға жағдай жасаған. Сонымен қатар, библиометриялық талдау нәтижелері халықаралық ғылыми дискурстағы негізгі зерттеу бағыттарын айқындап, диссертацияда ұсынылған теориялық тұжырымдардың ғылыми негізділігін күшейткен. Осылайша, жұмыста ұсынылған негізгі теориялық қорытындылар мен анықталған заңдылықтар эмпирикалық зерттеу нәтижелерімен расталып, ғылыми тұрғыдан дәйектелген.
		1) ия;	
		2) жоқ.	
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.	8.4 Расталған. Диссертацияда келтірілген маңызды ғылыми тұжырымдар мен қорытындылар нақты және сенімді ғылыми дереккөздерге сүйене отырып негізделген. Автор отбасы медиациясы, әлеуметтік қақтығыстар, отбасы әлеуметтануы, құқық әлеуметтануы және әлеуметтік институттар теориясы салаларындағы халықаралық және отандық ғылыми әдебиеттерді кең көлемде пайдаланған. Зерттеудің теориялық негізін құрайтын негізгі ұғымдар мен қағидаттар классикалық және заманауи әлеуметтанулық теориялар арқылы түсіндіріліп, тиісті ғылыми еңбектерге сілтемелермен расталған. Диссертацияда пайдаланылған әдебиеттер тізімі тақырыптың ғылыми қамтылу деңгейін көрсетеді және халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдарда жарияланған еңбектерді, монографияларды, нормативтік-құқықтық құжаттарды және ресми статистикалық материалдарды қамтиды. Сонымен қатар, библиометриялық талдау жүргізу барысында халықаралық ғылыми дерекқорлар

			пайдаланылып, зерттеу мәселесінің әлемдік ғылыми кеңістіктегі орны анықталған. Автордың негізгі тұжырымдары теориялық әдебиеттерді талдау нәтижелерімен ғана емес, сонымен қатар эмпирикалық зерттеу барысында алынған деректермен де толықтырылған. Осыған байланысты диссертациядағы маңызды ғылыми мәлімдемелер сенімді ғылыми дереккөздермен және дәлелді аргументациямен толық расталған деп қорытынды жасауға болады.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз.	8.5 Жеткілікті. Диссертацияда пайдаланылған әдебиеттер тізімі зерттеу тақырыбы бойынша жүргізілген әдеби шолуды толық қамтамасыз етеді және ғылыми талаптарға сәйкес келеді. Автор отбасы медиациясы, әлеуметтік қақтығыстар, отбасы әлеуметтануы, құқық әлеуметтануы және әлеуметтік институттар мәселелеріне арналған халықаралық және отандық ғылыми еңбектердің кең ауқымын пайдаланған. Әдебиеттер тізімінде классикалық теориялық еңбектермен қатар соңғы жылдары жарияланған заманауи зерттеулер де қамтылған, бұл зерттеу тақырыбының қазіргі ғылыми дискурстағы орнын анықтауға мүмкіндік береді. Автор халықаралық рецензияланатын ғылыми журналдарда жарияланған мақалаларды, монографияларды, нормативтік-құқықтық құжаттарды, халықаралық ұйымдардың есептерін және отандық ғылыми зерттеулерді жүйелі түрде қолданған. Сонымен қатар, библиометриялық талдау жүргізу барысында халықаралық ғылыми дерекқорлардағы жарияланымдар кеңінен пайдаланылған. Әдебиеттер қоры зерттеудің теориялық негіздерін қалыптастыруға, әдіснамалық шешімдерді таңдауға және эмпирикалық нәтижелерді интерпретациялауға жеткілікті деңгейде қызмет етеді. Осыған байланысты пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуды жүргізу үшін жеткілікті деп бағаланады.
9	Практикалық құндылық қағидаты	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы:	9.1 Ия.

		1) бар; 2) жоқ.	Диссертациялық зерттеу медиация институтын әлеуметтанулық тұрғыдан түсіндірудің теориялық негіздерін кеңейтеді және отбасылық дауларды реттеудің әлеуметтік механизмдерін ғылыми тұрғыдан пайымдауға үлес қосады. Жұмыста әлеуметтік қақтығыстар теориясы, коммуникативтік әрекет теориясы, институционалдық әлеуметтану және әлеуметтік конструктивизм тұжырымдамалары кешенді түрде қарастырылып, олар Қазақстандағы отбасылық медиация тәжірибесін талдауға бейімделген. Автор медиацияны тек құқықтық рәсім ретінде емес, әлеуметтік институт және әлеуметтік өзара әрекеттесуді реттеудің ерекше механизмі ретінде қарастыру арқылы зерттеу мәселесінің теориялық аясын кеңейтеді. Сонымен қатар, диссертацияда отбасылық медиацияның әлеуметтік қызметтері, оның қоғамдық тұрақтылықты қамтамасыз етудегі рөлі және әлеуметтік интеграцияны нығайтудағы маңызы ғылыми тұрғыдан негізделген. Зерттеу нәтижелері отбасы әлеуметтануы, құқық әлеуметтануы және әлеуметтік институттар теориясы салаларындағы ғылыми білім қорын толықтырып, медиация мәселелерін зерттеудің теориялық негіздерін дамытуға үлес қосады.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ.	9.2 Ия. Зерттеу жұмысының нәтижелері Қазақстандағы медиация институтын дамыту, отбасылық дауларды соттан тыс реттеу тетіктерін жетілдіру және халықтың құқықтық мәдениетін арттыру бағыттарында маңызды практикалық мәнге ие. Диссертация барысында алынған эмпирикалық нәтижелер халықтың медиацияға деген көзқарасын, оны қолдануға әсер ететін факторларды және медиация институтының әлеуметтік тиімділігін анықтауға мүмкіндік береді. Осы нәтижелер негізінде медиация қызметінің қолжетімділігін арттыруға, халық арасында түсіндіру жұмыстарын күшейтуге және медиаторларды кәсіби даярлау жүйесін жетілдіруге бағытталған нақты ұсынымдар әзірленген. Зерттеу нәтижелері мемлекеттік органдардың,

			медиация орталықтарының, кәсіби медиаторлар қауымдастықтарының және азаматтық қоғам институттарының қызметінде қолданылуы мүмкін. Сонымен қатар, диссертация материалдары жоғары оқу орындарында әлеуметтану, құқық әлеуметтануы, отбасы әлеуметтануы, әлеуметтік қақтығыстар теориясы және медиация мәселелеріне арналған оқу курстарын әзірлеу барысында пайдалануға жарамды. Осыған байланысты диссертацияның практикалық маңызы жоғары және алынған нәтижелерді тәжірибеде қолдану мүмкіндігі кең деп бағаланады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	9.3 2) Ішінара жаңа (25–75% жаңа). Диссертацияда ұсынылған практикалық ұсынымдар ішінара жаңа болып табылады. Автор ұсынған ұсыныстардың бір бөлігі халықаралық тәжірибеде және медиация институтын дамыту саласындағы ғылыми зерттеулерде бұрыннан белгілі тәсілдерге негізделгенімен, олар Қазақстан қоғамының әлеуметтік-мәдени, құқықтық және институционалдық ерекшеліктеріне бейімделіп, жүргізілген эмпирикалық зерттеу нәтижелерімен нақтыланған. Атап айтқанда, халықтың медиация туралы ақпараттану деңгейін арттыру, отбасылық медиацияның қолжетімділігін кеңейту, медиаторлардың кәсіби даярлығын жетілдіру және мемлекеттік органдар мен медиация ұйымдарының өзара іс-қимылын күшейтуге бағытталған ұсынымдар нақты әлеуметтік зерттеу нәтижелеріне сүйене отырып әзірленген. Осыған байланысты диссертациядағы практикалық ұсыныстар толықтай жаңа болып табылмағанымен, олардың елеулі бөлігі Қазақстан жағдайында алғаш рет жүйеленіп, ғылыми негізделген эмпирикалық деректер арқылы толықтырылғандықтан, ішінара жаңа практикалық шешімдер ретінде бағаланады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	10. 1) Жоғары. Диссертациялық жұмыс академиялық жазудың заманауи талаптарына толық сәйкес келеді. Жұмыстың құрылымы логикалық тұрғыдан бірізді және зерттеу мақсаты мен міндеттеріне сәйкес жүйелі түрде құрылған. Теориялық талдау,

			әдіснамалық негіздеме, эмпирикалық зерттеу нәтижелері және қорытындылар ғылыми стильде баяндалған. Автор ғылыми терминологияны орынды және бірізді қолданған, негізгі ұғымдар мен категориялар нақты анықталған. Диссертация мәтінінде ғылыми аргументация сақталып, тұжырымдар мен қорытындылар дәйекті түрде негізделген. Пайдаланылған әдебиеттер мен дереккөздерге сілтемелер белгіленген академиялық талаптарға сәйкес рәсімделген. Жұмыстың тілі ғылыми сипатқа ие, баяндау стилі түсінікті, мәтіннің ішкі логикасы сақталған. Жалпы алғанда, диссертацияның жазылуы және рәсімделу деңгейі жоғары академиялық стандарттарға сәйкес келеді.
11.	Диссертацияға ескертулер		11. Сыздықова Сәуле Мұстафақызының «Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны әлеуметтік талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы өзекті ғылыми мәселені қамтиды, жоғары теориялық және практикалық маңызға ие әрі ғылыми талаптарға сәйкес орындалған. Сонымен қатар, зерттеу нәтижелерінің қолданбалы құндылығын арттыру мақсатында бірқатар ұсыныстар айтуға болады. Біріншіден, диссертацияда Қазақстанның әртүрлі өңірлеріндегі медиация тәжірибелерін салыстырмалы түрде кеңірек талдау зерттеу нәтижелерінің жалпылану мүмкіндігін күшейтер еді. Екіншіден, отбасылық медиацияға қатысушылардың тәжірибесін сипаттайтын тереңдетілген сұхбаттар санының ұлғайтылуы медиациялық үдерістің әлеуметтік-психологиялық қырларын тереңірек ашуға мүмкіндік берер еді. Үшіншіден, зерттеуде ұсынылған практикалық ұсынымдарды мемлекеттік органдар немесе медиация ұйымдары қызметінде апробациялау нәтижелері көрсетілген жағдайда жұмыстың қолданбалы маңызы одан әрі арта түсер еді. Аталған ескертулер ұсынымдық сипатқа ие және диссертацияның жалпы ғылыми құндылығы мен алынған нәтижелерінің маңыздылығын төмендетпейді. Жалпы алғанда, диссертациялық жұмыс «6D050100 – Әлеуметтану» мамандығы

			бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді.
12.	Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайда ресми рецензенттер докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша әр мақаласының ғылыми деңгейін зерделейді)		12. Сыздықова Сәуле Мұстафақызының диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша жарияланған ғылыми мақалаларының саны мен сапасы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қойылатын талаптарына сәйкес келеді және зерттеу тақырыбымен толық үйлеседі. Жарияланған ғылыми еңбектерде отбасылық медиацияның теориялық негіздері, медиация институтының әлеуметтік табиғаты, отбасылық дауларды реттеудің заманауи тетіктері, халықаралық тәжірибе және Қазақстандағы медиация институтының даму ерекшеліктері жан-жақты қарастырылған. Мақалаларда диссертацияның негізгі теориялық қағидалары, әдіснамалық ұстанымдары және эмпирикалық зерттеу нәтижелері дәйекті түрде көрініс тапқан. Зерттеу нәтижелері отандық және халықаралық ғылыми басылымдарда жарияланып, ғылыми қауымдастықтың талқылауына ұсынылған. Докторанттың жарияланымдары зерттеу тақырыбының өзектілігін, ғылыми жаңалығын және практикалық маңызын растайды. Сонымен қатар, мақалаларда диссертацияда қарастырылған мәселелердің әртүрлі қырлары жүйелі түрде талданып, отбасылық медиацияны әлеуметтанулық тұрғыдан түсіндіруге бағытталған ғылыми тұжырымдар негізделген. Жарияланған еңбектердің ғылыми деңгейі жоғары, олар диссертацияның теориялық және эмпирикалық нәтижелерінің апробациядан өткендігін көрсетеді және зерттеу тақырыбы бойынша автордың қалыптасқан ғылыми ұстанымын айқындайды.
13.	Ресми рецензенттің шешімі (осы Үлгі ереженің 28-тармағына сәйкес)		13. Сыздықова Сәуле Мұстафақызының «Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны әлеуметтік талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы қазіргі қазақстандық қоғамдағы отбасы институтының трансформациясы жағдайында медиацияның әлеуметтік рөлін, институционалдық ерекшеліктерін және отбасылық дауларды реттеудегі тиімділігін

			кешенді зерттеуге арналған. Зерттеу тақырыбының өзектілігі қазіргі қоғамдағы әлеуметтік тұрақтылықты сақтау, отбасылық қатынастарды нығайту және дауларды соттан тыс реттеу тетіктерін дамыту міндеттерімен айқындалады. Автор медиация институтын әлеуметтанулық тұрғыдан талдап, оның әлеуметтік табиғатын, қоғамдағы орны мен даму перспективаларын теориялық және эмпирикалық деңгейде негіздеген. Диссертацияның теориялық базасы отандық және шетелдік ғылыми әдебиеттерге сүйене отырып қалыптастырылған. Автор әлеуметтік қақтығыстар теориясы, коммуникативтік әрекет теориясы, институционалдық әлеуметтану және әлеуметтік конструктивизм тұжырымдамаларын зерттеу мақсатына сәйкес тиімді пайдаланған. Зерттеудің әдіснамалық негізі ғылыми талаптарға толық сәйкес келеді. Жұмыста библиометриялық талдау, әлеуметтік сауалнама, сараптамалық сұхбаттар және тереңдетілген сұхбаттар сияқты сандық және сапалық әдістер кешенді түрде қолданылған. Эмпирикалық деректердің кең көлемі диссертация қорытындыларының ғылыми негізділігі мен сенімділігін қамтамасыз етеді. Зерттеудің ғылыми жаңалығы Қазақстандағы отбасылық медиация институтын алғаш рет кешенді әлеуметтанулық тұрғыдан зерттеуімен, халықаралық тәжірибені қазақстандық әлеуметтік-мәдени контексте талдауымен және медиацияның әлеуметтік тиімділігіне әсер ететін факторларды анықтауымен сипатталады. Автордың негізгі ғылыми нәтижелері мен қорытындылары теориялық тұрғыдан негізделген және эмпирикалық материалдармен расталған. Зерттеу нәтижелері медиация институтын дамытуға, халықтың құқықтық мәдениетін арттыруға, отбасылық дауларды реттеу тәжірибесін жетілдіруге және мемлекеттік әлеуметтік саясатты іске асыруға қолданылуы мүмкін. Диссертациялық жұмыстың мазмұны, құрылымы, әдіснамасы, ғылыми жаңалығы және практикалық маңызы «6D050100 – Әлеуметтану» мамандығы

			бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді.

Шешім: Сыздықова Сәуле Мұстафақызының «Қазақстандағы отбасылық дауларды реттеудегі медиацияны әлеуметтік талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы қазіргі заманғы әлеуметтану ғылымының өзекті бағыттарына толық сәйкес келеді. Зерттеу барысында алынған нәтижелердің ғылыми жаңалығы айқын көрініс табады, ал жұмыстың теориялық және практикалық маңыздылығы оның ішкі бірлігімен, логикалық дәйектілігімен және ғылыми негізділігімен ерекшеленеді. Тақырыптың әлеуметтік мәні мен өзектілігі қазіргі Қазақстан қоғамындағы отбасы институтын нығайту, әлеуметтік қақтығыстардың алдын алу және отбасылық дауларды баламалы жолмен реттеу мәселелерімен тікелей байланысты. Медиация институтын әлеуметтік институт ретінде зерттеу, оның отбасылық қатынастарды үйлестірудегі рөлін, әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етудегі әлеуетін және қоғамдағы қабылдану ерекшеліктерін талдау отандық әлеуметтануда алғаш рет кешенді түрде қарастырылған бағыттардың бірі болып табылады. Зерттеу нәтижелерін тәжірибеде қолдану әлеуеті жоғары: олар отбасылық медиация жүйесін жетілдіруге, халықтың құқықтық мәдениетін арттыруға, әлеуметтік шиеленістердің алдын алуға және мемлекеттік әлеуметтік саясаттың тиімділігін күшейтуге бағытталған. Автор ұсынған практикалық ұсынымдар медиация орталықтарының қызметінде, кәсіби медиаторларды даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесінде, сондай-ақ мемлекеттік органдар мен азаматтық қоғам институттарының жұмысында пайдалануға болатын құнды ғылыми-практикалық нәтижелер болып табылады. Диссертацияда заманауи сандық және сапалық зерттеу әдістері кешенді түрде қолданылған: библиометриялық талдау, әлеуметтік сауалнама, сараптамалық және терендетілген сұхбаттар. Бұл тәсілдер алынған қорытындылардың ғылыми тұрғыдан сенімділігі мен негізділігін қамтамасыз етеді. Жалпы, диссертациялық жұмыс ғылыми зерттеудің толықтығын, дербестігін, жоғары академиялық жазылуын және жүйелі құрылымын айқын көрсетеді. Жұмыс Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің «Ғылыми дәрежелер беру қағидалары» талаптарына толық сәйкес келеді.

Осыған байланысты, ізденуші Сыздықова Сәуле Мұстафақызына «6D050100 – Әлеуметтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруге болады деп санаймын.

РАСТАЙМЫН/ЗАВЕРЯЮ
(қолы/подпись)
Кадрлық әкімшілік бөлімінің бастығы
Начальник Отдела кадрового администрирования

Ресми рецензент:
Нархоз Университеті КЕАҚ
Гуманитарлық мектебінің директоры,
әлеуметтану мамандығы бойынша
философия докторы (PhD), профессор

Кадрлық әкімшілік бөлімі
Отдел кадрового администрирования

Беймишева Айгуль Сейтжановна

(жұмыс орны, ғылыми дәрежесі)

(қолы)

(Аты-жөні)